

**ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՀԱՅ-ՌՈՒՍԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ)
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ**

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի
Ամբիոն՝ Իրավունքի տեսության և Սահմանադրական իրավունքի
Հեղինակ(ներ)՝ Ի.գ.դ., դոկտոր, Ղամբարյան Ա.Ա.

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Իրավունքի ներածություն

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր՝ «Սահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն, Գործարարական իրավունք, Քրեական իրավունք և դատավարություն»
Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.7 Իրավագիտություն

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

1. Ներածություն

«Իրավունքի ներածություն» դասընթացը մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագրի առարկաներից է: Այն բարձրագույն իրավաբանական կրթության առարկաների համակարգում զբաղեցնում է կենտրոնական տեղ:

Իրավունքի ներածությունը հումանիտար, հիմնարար, ընդհանրացնող և իրավագիտության համար մեթոդաբանական նշանակություն ունեցող գիտություն է՝ իրավունքի գոյության և զարգացման ընդհանուր և հիմնական օրինաչափությունների մասին:

Իրավունքի տեսության հիմնարար բնույթով պայմանավորված, այն փոխկապված է ոչ միայն ճյուղային իրավական գիտությունների, այլ նաև փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի, տնտեսական, պատմական և քաղաքական գիտությունների հետ:

Դասընթացի շրջանակներում առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում իրավաբանական, իրավունքի համակարգի, իրավունքի տարբեր աղբյուրների վերլուծությանը, իրավահարաբերությունների, իրավունքի մեկնաբանման և իրացման խնդիրներին, իրավական կոլիզիաների լուծման և բացերի հաղթահարման, իրավախախտումների և իրավական պատասխանատվության խնդիրներին:

Իրավունքի ներածության գործնական արժեքը մասնավորապես դրսևորվում է իրավաստեղծ գործունեության ոլորտում իրավական կոլիզիաների լուծման, օրենսդրական բացերի հաղթահարման, իրավունքի մեկնաբանման աշխատանքներ իրականացնելիս:

Դասընթացի կապն ուսումնական պլանի այլ առարկաների հետ: «Իրավունքի ներածություն» դասընթացը սերտ փոխկապված է «Պետության և իրավունքի տեսություն», «Պետության և իրավունքի պատմություն», «Իրավունքի փիլիսոփայություն» ուսումնական դասընթացների հետ:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները: Դասընթացի հիմնական նպատակը ուսանողների մոտ իրավաբանական, իրավունքի հասկացության և էության, իրավագիտակցության, իրավունքի աղբյուրների, իրավունքի նորմերի, իրավական համակարգի, իրավակիրառման, իրավունքի մեկնաբանման, իրավաբանական պատասխանատվության մասին գիտելիքների ձևավորումն է, ինչպես նաև մասնագիտական մակարդակի իրավագիտակցության և իրավական մշակույթի ձևավորումը:

Դասընթացի խնդիրները:

Դասընթացի շրջանակներում առաջադրվում են հետևյալ խնդիրները .

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

- ✓ իրավունքի տեսության վերաբերյալ ստացած գիտելիքների հիման վրա իրականացնել իրավունքի գոյության և զարգացման ընդհանուր և հիմնական օրինաչափությունների համեմատական վերլուծություն,
- ✓ ձևավորել մասնագիտական արհեստավարժություն,
- ✓ ձևավորել պետաիրավական երևույթները վերլուծելու, ստացված տեսական գիտելիքները ճիշտ կիրառելու կարողություն:

2.1. Կրթական վերջնարդյունքները: Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

Իմանա՝

- Ս Իրավաբանական հիմնական հայեցակարգերը.
- Ս Իրավունքի հասկացությունը, էությունը և սկզբունքները.
- Ս Իրավագիտակցության տեսակները.
- Ս Իրավունքի աղբյուրները.
- Ս Իրավական համակարգի, իրավունքի նորմերի կառուցվածքը.
- Ս Իրավակիրառման, իրավունքի մեկնաբանման. իրավաբանական պատասխանատվության էությունը.

Կարողանա՝

- Ս Հիմնավորել իրենց տեսակետը իրավական հարցերի վերաբերյալ, իմանան իրավական հասկացությունները և դրանց սահմանումները.
- Ս Իրավական հարցերի վերաբերյալ տալ մասնագիտական գնահատական.
- Ս Կիրառել ձեռք բերված գիտելիքները գործնականում.
- Ս Ինքնուրույն կատարելագործել մասնագիտական հմտությունները՝ հաշվի առնելով օրենսդրության, տեսության և պրակտիկայի զարգացումը.

ունակ լինի՝

- Ս Վերլուծել նորմատիվ իրավական ակտերը.
- Ս Առաջադրվող խնդիրների շուրջ բանավեճերի և քննարկումների մասնակացնել, սեփական կարծիքն իրավաբանորեն հիմնավորել.
- Ս Վեր հանել օրենսդրական բացերը և կոլիզիաները:

2.2. Դասընթացի աշխատատարության բաշխումն ըստ ուսումնական աշխատանքի տեսակների (ակադեմիական ժամերով)

Դասընթացը ներառված է «Հիմնական մասնագիտական դասընթացների կրթաբլոկում» 5 ակադեմիական կրեդիտ (180 ակադեմիական ժամ) աշխատատարությամբ, որից 34 ակադեմիական ժամ նախատեսվում է գործնական

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

պարապմունքների համար: Դասընթացը նախատեսվում է ուսումնասիրել 1 ուսումնական տարվա 2 կիսամյակում:

Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	Ամբողջը, ակ. ժամ.	Բաշխում ըստ կիսամյակների					
		1 Կ	2 Կիս	3 Կ	4 Կ	5 Կ	6 Կ
1	2	3	4	5	6	7	8
Ըստ կիսամյակի ընդհանուր դասընթացի ուսուցման ծանրաբեռնվածությունը	144		144				
Լսարանային պարապմունքներ:			64				
Դասախոսություններ			32				
Լաբորատոր աշխատանքներ							
Սեմինարներ	32		32				
Ինքնուրույն աշխատանք, այդ թվում՝ քննություններին նախապատրաստում	80		80				
Ամփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգաբք)	քննություն		քննություն				

2.3. Առարկայի ծավալը՝ 144 ժամ, կրեդիտ՝ «4» ECTS:

2.4. Դասընթացի ծավալի բաշխում (ակադեմիական ժամերով) ըստ թեմաների և ուսումնական աշխատանքի տեսակների

Առարկայի բաժինները և թեմաները	Ընդամենը	Դասախոսություններ	Գործնական / սեմինար պարապմունքներ
1	2=3+4	3	4
Թեմա 1. Իրավաբանական հիմնական հայեցակարգերը: Իրավունքի հասկացությունը և էությունը:	4	2	2
Թեմա 2. Իրավունքի սկզբունքները: Իրավունքի գործառույթները:	4	2	2

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

Թեմա 3 Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում:	4	2	2
Թեմա 4. Իրավագիտակցություն, իրավական մշակույթ և իրավաբանական կրթություն:	4	2	2
Թեմա 5. Իրավունքի աղբյուրները:	4	2	2
Թեմա 6. Իրավունքի համակարգը: Իրավական նորմ:	4	2	2
Թեմա 7. Իրավահարաբերություն:	8	4	4
Թեմա 8. Իրավաբանական վարույթ:	4	2	2
Թեմա 9. Իրավական կարգավորում:	4	2	2
Թեմա 10. Իրավակիրառումը իրավունքի իրացման համակարգում	8	4	4
Թեմա 11. Իրավաբանական որակումը և իրավունքի մեկնաբանումը	4	2	2
Թեմա 12. Իրավակիրառ ակտ	4	2	2
Թեմա 13. Իրավական կոլիզիաները և դրանց լուծումը	4	2	2
Թեմա 14. Իրավական վարքագիծ և իրավաբանական պատասխանատվություն	4	2	2
Ընդամենը	64	32	32

3. Դասընթացի թեմաները եւ ծավալները:

ՄՈԴՈՒԼ 1

Թեմա 1. Իրավաբանական հիմնական հայեցակարգերը

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

Իրավաբանական հասկացությունը և մեթոդաբանական նշանակությունը: Լեզուստական (պոզիտիվիստական) իրավաբանական: Իրավաբանական իրավաբանական: Սոցիոլոգիական իրավաբանական: Բնագրատիվ իրավաբանական:

Իրավունքի հասկացությունը, էությունը և հատկանիշները: Իրավունքի արժեքը:

Թեմա 2. Իրավունքի սկզբունքները և գործառույթները

Իրավունքի սկզբունքների հասկացությունը և նշանակությունը: Իրավունքի սկզբունքների տեսակները: Իրավունքի սկզբունքներ և իրավական արժանատիքները (մարտիմները): Իրավունքի գործառույթների հասկացությունը և սոցիալական նշանակությունը: Իրավունքի գործառույթների համակարգը: Իրավունքի հատուկ իրավաբանական գործառույթների ընդհանուր բնութագիրը:

Թեմա 3 Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում

Սոցիալական կարգավորման հասկացությունը, սոցիալական կարգավորիչների տեսակները և գործառույթները: Իրավունքի և բարոյականության հարաբերակցությունը: Իրավունքի և սոցիալական այլ կարգավորիչների հարաբերակցությունը:

Թեմա 4. Իրավագիտակցություն, իրավական մշակույթ և իրավաբանական կրթություն

Իրավագիտակցության հասկացությունը, կառուց-վածքը և տեսակները: Իրավական մշակույթ: Իրավական ժխտողականություն (նիհիլիզմ) և գաղափարապաշտություն (իդեալիզմ): Իրավաբանական կրթություն:

Թեմա 5. Իրավունքի աղբյուրները

Իրավունքի աղբյուրի հասկացությունը և տեսակները: Նորմատիվ իրավական ակտ: Նորմատիվ պայմանագիր: Դատական նախադեպ: Իրավական սովորույթ: Իրավական դոկտրինը

Թեմա 6. Իրավունքի համակարգը: Իրավական նորմ

Իրավունքի համակարգի հասկացությունը և կառուցվածքային տարրերը: Հանրային իրավունք և մասնավոր իրավունք: Միջազգային իրավունք և ներպետական իրավունք: Իրավական նորմի հասկացություն և հատկանիշները:

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

Իրավական նորմի կառուցվածքը: Իրավական նորմերի տեսակները: Իրավական նորմերի խախտման հետևանքները:

Թեմա 7. Իրավահարաբերություն

Իրավահարաբերության հասկացությունը և հատկանիշները: Իրավահարաբերության տեսակները: Իրավահարաբերության սուբյեկտ: Իրավասուբյեկտություն: Իրավահարաբերության օբյեկտ: Իրավահարաբերության բովանդակություն: Իրավաբանական փաստի հասկացությունը և տեսակները: Իրավական կանխավարկածներ (պրեզումպցիաներ) և հնարանքներ (ֆիկցիաներ):

Թեմա 8. Իրավաբանական վարույթ

Իրավաբանական վարույթի հասկացությունը և հատկանիշները: Իրավաբանական վարույթի տեսակները: Իրավաբանական վարույթի փուլերը: Իրավաբանական վարույթի սկզբունքները:

Թեմա 9. Իրավական կարգավորում

Իրավական կարգավորման հասկացությունը, տեսակները և փուլերը: Իրավական կարգավորումը որպես իրավական ներգործության հիմնական ձև: Իրավական կարգավորման առարկայի հասկացությունը և կառուցվածքը: Իրավական կարգավորման մեթոդները և եղանակները: Իրավական կարգավորման տիպերը:

Թեմա 10. Իրավակիրառումը իրավունքի իրացման (կենսագործման) համակարգում

Իրավունքի իրացման (կենսագործման) հասկացությունը և ձևերը: Իրավակիրառման հասկացությունը, հատկանիշները և փուլերը: Իրավակիրառ հայեցողության հասկացությունը, նշանակությունը և տեսակները: Իրավակիրառման տեսակները: Օրենսդրական բացերը: Իրավական նորմերի կիրառումն անալոգիայով (համանմանությամբ):

Թեմա 11. Իրավաբանական որակում և իրավունքի մեկնաբանում

Իրավաբանական որակման հասկացությունը և հատկանիշները: Իրավունքի մեկնաբանման հասկացությունը, նպատակները և գործառույթները: Իրավունքի մեկնաբանման տեսակները: Իրավունքի մեկնաբանման եղանակները: Իրավունքի մեկնաբանման ակտեր:

Թեմա 12. Իրավական կոլիզիաները և դրանց լուծումը

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

Իրավական կոլիգիայի հասկացությունը և պատճառները: Իրավական կոլիգիաների լուծման կառուցակարգերը: Կոլիգիոն նորմերը: Տարբեր իրավաբանական ուժ ունեցող նորմատիվ իրավական ակտերի կոլիգիաները և դրանց լուծումը: Հավասար իրավաբանական ուժ ունեցող նորմատիվ իրավական ակտերի կոլիգիաները և դրանց լուծումը: Իրավունքի տարբեր աղբյուրներում ամրագրված իրավական նորմերի կոլիգիաները և դրանց լուծումը:

Թեմա 13. Իրավական վարքագիծ և իրավաբանական պատասխանատվություն

Իրավական վարքագծի հասկացությունը և տեսակները: Իրավաչափ վարքագծի հասկացությունը և տեսակները: Իրավախախտման հասկացությունը, կազմը և տեսակները: Իրավունքի չարաշահում: Պետական հարկադրանքի հասկացությունը, հատկանիշները և տեսակները: Իրավաբանական պատասխանատվության հասկացությունը, հատկանիշները և նպատակները: Իրավաբանական պատասխանատվության սկզբունքները: Իրավաբանական պատասխանատվության տեսակները:

4. Գրականության ցանկ

Հիմնական՝

1. Իրավունքի ընդհանուր տեսության հիմնախնդիրները: Ուսումնական ձեռնարկ: Գիտ. խմբ. Ա. Ղամբարյան: Երևան, 2024, 492 էջ
2. Պետության և իրավունքի տեսություն (սխեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ)/ Ա.Ղամբարյան, Հ.Ստեփանյան. Ուսումնական ձեռնարկ. «Տիր» հրատարակչություն, Երևան 2024
3. Պետության և իրավունքի տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ (4-րդ լրամշակված հրատարակություն) /խմբ. Ա. Ղամբարյան, Մ.Մուրադյան, Երևան, Լուսաբաց հրատարակչություն, 2023
4. Марченко М.Н. Теория государства и права. Учебник. 3-е издание, переработанное и дополненное. М. Издательство: Проспект, 2012
5. Теория государства и права. Учебник. Коллектив авторов, отв. ред. А.В. Малько. 4-е изд., М.: КНОРУС, 2012
6. Теория государства и права. Морозова Л.А Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. М., 2010
7. Теория государства и права. Учебник для юридических вузов и факультетов. Под ред. В. М. Корельского и В.Д. Перевалова — М.: Издательская группа ИНФРА-М- НОРМА, 2002:

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

8. Оганнисян Г.Г. Общая юриспруденция и юридическая методология. Учебник. Ереван, 2020 г.:

Լրացուցիչ գրականության ցանկ`

1. Гамбарян А.С., Авоян К. Отказ от субъективного права и условия его закономерности. // Законность. N 91.2016, с. 23-33. (на армянском языке).
2. Гамбарян А. С., Даллакян Л. Г. Применение правовой доктрины в судебной практике: перспективы правового регулирования. Актуальные проблемы совершенствования законодательства и правоприменения: материалы V международной научно- практической конференции. г. Уфа, 2016, с. 22-25
3. Гамбарян А.С. Факторы, влияющие на судебную политику. Международная ассоциация содействия правосудию (МАСП/ІUАJ) [электронный ресурс] <http://www.iuaj.net/node/1324> (09.07.2013)
4. Гамбарян А. С. Даллакян Л. Г. Нормативный договор в системе источников права. //Судебная власть, N 7/120, 2009, с. 21-26
5. Толкование норм права: учебно-практ. пособие // А.В. Смирнов, А.Г. Манукян. – М.:Проспект 2008
6. Общая теория государства и права. Академический курс в трех томах. Ответственный редактор М.Н. Марченко.М., 2007
7. Теория государства и права. Под ред. Пиголкина А.С. М., 2006
8. Байтин М.И. Сущность права М., изд. “Право и государство”, 2005
9. Теория государства и права. Черданцев А.Ф., Учебник М.: Юрайт-М, 2002
10. Проблемы общей теории права и государства. Учебник под общей редакцией академика В.С. Нерсесянца. М., 2002
11. Лившиц Р.З. Теория права. М., 2001
12. Нерсесянц В.С. Общая теория права и государства. – М., 2000
13. Марченко М.Н. Правовые системы современного мира. Учебник-пособие. М., 2008
14. Малько А.В., Соломатин, А.Ю.Сравнительное правоведение. Учебно-методический комплекс. М. 2008
15. Саидов А.Х. Сравнительное правоведение М., 2005

Լրացուցիչ գրականության ցանկ`

1. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիր (ընդունված 1948թ. ՄԱԿ-ի Գլխավոր Ասամբլեայի կողմից):
2. Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին Եվրոպական կոնվենցիա (ընդունված 1950 թ):
3. Տնտեսական, սոցիալական, մշակութային իրավունքների մասին միջազգային

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

դաշնագիր (ընդունված 1966թ.):

4. Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին միջազգային դաշնագիր (ընդունված 1966թ):
5. Եվրոպական սոցիալական խարտիա (ընդունված 1961 թ.):
6. 1995 թ. ՀՀ Սահմանադրություն (2005թ. նոյեմբերի 27-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 16-ի փոփոխություններով):
7. Հանրաքվեի մասին ՀՀ սահմանադրական օրենք (ընդունված 2018թ. մարտի 23-ին):
8. Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին ՀՀ օրենք (ընդունված 2018թ. մարտի 21-ին):
9. Հանրային ծառայության մասին ՀՀ օրենք (ընդունված 2018թ. մարտի 23-ին):
10. Միջազգային պայմանագրերի մասին ՀՀ օրենք (2018 թվականի մարտի 23-ին):

Ինտերակտիվ կայքեր՝

1. www.arlis.am
2. www.parliament.am:
3. www.concourt.am

5. Հարցեր և առաջադրանքներ ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքի համար

Հարցաշար

1. Իրավաբանական հասկացությունը և մեթոդաբանական նշանակությունը
2. Լեգիստական (պոզիտիվիստական) իրավաբանական
3. Իրավաբանական իրավաբանական
4. Սոցիոլոգիական իրավաբանական
5. Ինտեգրատիվ իրավաբանական
6. Իրավունքի հասկացությունը, էությունը հատկանիշները
7. Իրավունքի սկզբունքների հասկացությունը և նշանակությունը
8. Իրավունքի սկզբունքների տեսակները
9. Իրավունքի սկզբունքներ և իրավական արժանատիքները (մարտիմները)
10. Իրավունքի գործառնությունների հասկացությունը և սոցիալական նշանակությունը
11. Իրավունքի գործառնությունների համակարգը
12. Իրավունքի հատուկ իրավաբանական գործառնությունների ընդհանուր բնութագիրը
13. Սոցիալական կարգավորման հասկացությունը, սոցիալական կարգավորիչների տեսակները և գործառնությունները
14. Իրավունքի և բարոյականության հարաբերակցությունը

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

15. Իրավունքի և սոցիալական այլ կարգավորիչների հարաբերակցությունը Իրավագիտակցության հասկացությունը, կառուցվածքը և տեսակները
16. Իրավական մշակույթ
17. Իրավական ժխտողականություն (սիհիլիզմ) և գաղափարապաշտություն (իդեալիզմ)
18. Իրավաբանական կրթություն
19. Իրավունքի աղբյուրի հասկացությունը և տեսակները
20. Նորմատիվ իրավական ակտ
21. Նորմատիվ պայմանագիր
22. Դատական նախադեպ
23. Իրավական սովորույթ
24. Իրավական դոկտրին
25. Իրավունքի համակարգի հասկացությունը և կառուցվածքային տարրերը
26. Հանրային իրավունք և մասնավոր իրավունք
27. Միջազգային իրավունք և ներպետական իրավունք
28. Իրավական նորմի հասկացությունը և հատկանիշները
29. Իրավական նորմի կառուցվածքը
30. Իրավական նորմերի տեսակները
31. Իրավական նորմերի խախտման հետևանքները
32. Իրավահարաբերության հասկացությունը և հատկանիշները
33. Իրավահարաբերության տեսակները:
34. Իրավահարաբերության սուբյեկտ: Իրավասուբյեկտություն
35. Իրավահարաբերության օբյեկտ
36. Իրավահարաբերության բովանդակություն
37. Իրավաբանական փաստի հասկացությունը և տեսակները
38. Իրավական կանխավարկածներ (պրեզումպցիաներ) և հնարանքներ (ֆիկցիաներ)
39. Իրավաբանական վարույթի հասկացությունը և հատկանիշները
40. Իրավաբանական վարույթի տեսակները
41. Իրավաբանական վարույթի փուլերը
42. Իրավաբանական վարույթի սկզբունքները
43. Իրավական կարգավորման հասկացությունը, տեսակները և փուլերը
44. Իրավական կարգավորումը որպես իրավական ներգործության հիմնական ձև
45. Իրավական կարգավորման առարկայի հասկացությունը և կառուցվածքը
46. Իրավական կարգավորման մեթոդները և եղանակները
47. Իրավական կարգավորման տիպերը
48. Իրավունքի իրացման (կենսագործման) հասկացությունը և ձևերը
49. Իրավակիրառման հասկացությունը, հատկանիշները և փուլերը
50. Իրավակիրառ հայեցողության հասկացությունը, նշանակությունը և տեսակները

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարան

51. Օրենսդրական բացերը: Իրավական նորմերի կիրառումն անալոգիայով (համանմանությամբ)
52. Իրավաբանական որակման հասկացությունը և հատկանիշները:
53. Իրավունքի մեկնաբանման հասկացությունը, նպատակները և գործառույթները
54. Իրավունքի մեկնաբանման տեսակները և եղանակները
55. Իրավունքի մեկնաբանման ակտեր
56. Իրավական կոլիզիայի հասկացությունը և պատճառները
57. Իրավական կոլիզիաների լուծման կառուցակարգերը
58. Կոլիզիոն նորմերը
59. Տարբեր իրավաբանական ուժ ունեցող նորմատիվ իրավական ակտերի կոլիզիաները և դրանց լուծումը
60. Հավասար իրավաբանական ուժ ունեցող նորմատիվ իրավական ակտերի կոլիզիաները և դրանց լուծումը
61. Իրավունքի տարբեր աղբյուրներում ամրագրված իրավական նորմերի կոլիզիաները և դրանց լուծումը
62. Իրավական վարքագծի հասկացությունը և տեսակները
63. Իրավաչափ վարքագծի հասկացությունը և տեսակները
64. Իրավախախտման հասկացությունը, կազմը և տեսակները
65. Իրավունքի չարաշահում
66. Պետական հարկադրանքի հասկացությունը, հատկանիշները և տեսակները
67. Իրավաբանական պատասխանատվության հասկացությունը, հատկանիշները և նպատակները
68. Իրավաբանական պատասխանատվության սկզբունքները
69. Իրավաբանական պատասխանատվության տեսակները

6. Ստուգումների անցկացման ձևեր եւ գնահատման չափանիշները:

Խմբային քննարկում. Նպատակը՝ մտքերի փոխանակում կոնկրետ առաջադրված տեսական հիմնախնդիրների վերաբերյալ:

Գնահատման չափանիշները՝ տեսական պատրաստվածություն, հղումներ հեղինակներին, սեփական կարծիքի հիմնավոր եւ տրամաբանական փաստարկվածություն, ակադեմիական ակտիվություն, գիտական էթիկայի պահպանման կարողություն:

Ելույթներ ըստ թեմայի. Նպատակը՝ թեմայի կամ հարցի խորացված ուսումնասիրում:

Գնահատման չափանիշները՝ պատասխանի տրամաբանական կառուցում, տեսական եւ կիրառական գիտելիքների համադրում, օրինակներ բերելու ունակություն, տեսակետների պատճառաբանվածություն:

Ստուգաբք. Նպատակը՝ ստուգել ուսանողների գիտելիքները եւ ելույթների վերլուծության ունակությունը ստացված գիտելիքների արդյունքում: